

Старогръцки език
НФ
2020-2021

Автори

3.

Аполоний Родоски

Известен е като автор на поемата „Аргонавтика“ в 4 книги (над 6 000 стиха), възпяваща похода на Язон и избрани от него герои (Орфей, Херакъл, Кастор и Полидевк, Теламон и др.) до Колхида, където трябвало да получат „златното руно“ от цар Еет (син на Хелиос, брат на Кирка). С помощта на дъщерята на Еет - Медея, Язон открадва руното, потегля през Черно море и след дълъг път (Дунав, Адриатическо море, реките По и Рона, Средиземно море, островът на Кирка, феаките, Либия и Крит) успява да се завърне в Йолк.

Аполоний (ок. 295/280-215) е роден в Египет (Александрия или Навкратис). Като млад влиза в обществото на учените и поетите от Музея. Смята се, че е учил при Калимах, но впоследствие отношенията им се влошили. В Александрия започнал с работата си върху „Аргонавтиката“. Разказва се, че произведението било посрещнато хладно, дори враждебно и това станало причина да напусне града и да се премести на Родос. Там бил приет добре, станал преподавател по реторика и получил гражданство. Твърди се, че след години се завърнал в Александрия и наследил Ератостен като директор на библиотеката.

Приписват му няколко поеми за основаване на градове (Александрия, Навкратис, Книдос и др.) и три филологически труда – за Омир (озаглавен „Към Зенодот“), за Хезиод и за Архилох.

„Аргонавтика“ е първата оцеляла поема, посветена на легендата за Язон и Медея. Диоген Лаерций пише, че такава поема бил създал и Епименид (VI в. пр. Хр.). Омир споменава кораба „Арго“ в „Одисея“ XII,70 (че преминал между скалите „Планкти“ с помощта на Хера). Пиндар (Четвърта Питийска ода) представя подробно историята от пристигането на Язон в Йолк до бягството му от Колхида с Медея; а Еврипид написва трагедията „Медея“ – единствената оцеляла антична драма по сюжета. Запазена е „Аргонавтиката“ на римския поет Валерий Флак; и една кратка късноантична „орфическа Аргонавтика“, където разказът за събитията се води от името на Орфей. Аполониевата „Аргонавтика“ била преведена изцяло на латински – от поета Варон Атацински (I в. пр. Хр.). Овидий намира място на легендата в „Метаморфози“ (VII, 1-378), като обръща особено внимание на магиите на Медея.

Аполоний е споменаван от Квинтилиан и Псевдо-Лонгин, които се изказват за стойността на творчеството му, като оценките им са по-скоро съдържани. Страбон, Елиан и Атеней го споменават мимоходом. Запазени са две негови кратки антични биографии и справката в „Суда“.

Литература:

W. Christ. Geschichte der griechischen Literatur. Muenchen, 1890 (стр. 456-459)

A. и M. Croiset. Histoire de la litterature grecque, t. V. Periode alexandrine (A.C.), periode romaine (M.C.). Paris, 1899 (стр. 229-240)

С. И. Соболевский и др. „История греческой литературы“, т. III. Москва. АН СССР, 1960 (М.Е. Грабар-Пассек, стр. 78-90)

На български за него:

Б. Богданов. „Литературата на елинизма“, 1979/1997 (стр. 139-151)

В. Вълчев в „Антична литература. Енциклопедичен справочник“, 1988

Из

„Суда“

Ἀπολλώνιος, Ἀλεξανδρεὺς, ἐπῶν ποιητὴς, διατρίψας ἐν Ῥόδῳ, υἱὸς Σιλλέως, μαθητὴς Καλλιμάχου, σύγχρονος Ἐρατοσθένους καὶ Εὐφορίωνος καὶ Τιμάρχου, ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου ἐπικληθέντος, καὶ διάδοχος Ἐρατοσθένους γενόμενος ἐν τῇ προοστασίᾳ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ βιβλιοθήκης.

Аполоний. Александриец, епически поет, живял на Родос. Син на Силей, ученик на Калимах, съвременник на Ератостен, Евфорион и Тимарх по времето на Птолемей, наречен Евергет. Станал приемник на Ератостен в опазването на Александрийската библиотека.